

Pinstrup: Der er to Strømninger, der for Tiden kæmper om Magten i Verden. Den ene vil styrte alt om, bryde det ned, trampe og rive ned og ødelægge Mennesker og Værdier. Den anden vil søge at bøde paa det, der er slaaet i Stykker, bygge Stæder og Samfund op med Lov og Orden. Denne Strømning siger med den kendte Socialdemokrat Scheidemann i Tyskland: Arbejd, arbejd, og I kan skabe noget! Arbejdspilgten er et nyt, men godt Ord i Socialdemokratiets Ordbog, og maaske bliver det det tyske Socialdemokratis Fortjeneste at lære Menneskene Arbejdspilgt. Det er ikke saa underligt, at de Mænd, der har ligget 4 Aar i Skyttegravene, skal have Tid til at falde i Lave og har vanskeligt ved det, men vi herhjemme skulde ikke have det. Vore Folk har ikke ligget i Skyttegrave. Alligevel er det saaledes, at uagtet Arbejdslønnen nu er paa Højde med Dyr-tiden, kan man ikke sige, at Arbejdslønnen og Arbejdsmodet er særlig fremtrædende. Mere fremherskende er derimod Mangelen paa Respekt for trufne Overenskomster og Brud paa Aftaler, og jeg kan ikke se andet, end at Regering og Rigsdag i nogen Maade er medskyldige i, at Pligten til at arbejde i Samfundet føles for lidt. Naar selv unge, ugifte Karle om Efteraaret tager til Byen og lever af Arbejdsløsheds-understøttelse uden at røre en Haand til Arbejde, og naar det kan lade sig gøre, saa har vi skabt usunde og demoraliserende Forhold. De unge skammer sig ikke ved det, thi de kan sige som saa: Det er Lovens Bestemmelser, vi følger, men det forekommer mig, at Regering og Rigsdag maa have en daarlig Samvittighed ved at opretholde Forhold, som virker ødelæggende paa den unge Slægt. Den unge, der ikke er Familiefor-sørger, vil nemlig altid kunne klare sig selv og bør gøre det. Det var nu for Karlene. Men for Pigerne virker Loven lige saa demoraliserende. De gaar i stort Tal til Fabrikkerne, bliver organiseret, bliver arbejdsløse og lever af Understøttelse, faar deres Del af de ca. 38 Mill. Kr., som Ministeren nævnede gik til det Formaal. Der er et gammelt, sandt Ord, der siger: Lediggang er Fandens Hoved-pude, og det bevarer sin Rigtighed. Der findes her i Landet, ganske særlig i denne By, en stor Mangel paa Tjenestepiger — Husassistenter er det pænere Navn —, og der er Tale om at søge andetsteds fra at indføre Piger, som vil tjene. Men det sørgelige er, at de Piger, der er arbejds-

løse, foretrækker at tage Arbejdsløsheds-understøttelse fremfor at tage Plads. Og som jeg sagde før, baade de unge Karle og Pigerne kan altid let faa Plads og Arbejde, naar de vil. Det er efter min Mening selvmorderisk for et Samfund at anvise sin Ungdom et Driverliv som det, der her er Tale om, med offentlig Understøttelse, og det vil hævne sig. Men, som Socialdemokraten Scheidemann siger: Arbejde, Arbejde, det er Løsenet, det er Fanen, og meget vilde være vundet, hvis det danske Socialdemokrati vilde have Mod til at hejse denne Fane lige saa højt, som deres Partifælle i Tyskland har gjort. Det er Løsenet for den enkelte. Her skal man ikke tale om Arbejdsløshedsunderstøttelse, men jeg har følt Trang til at sige dette som en Indledning til det, der følger efter: Thi det Løsen, der deri udtrykkes for den enkelte Arbejder, maa ogsaa gælde for Erhvervene ilige saa høj Grad.

Erhvervene herhjemme vil sikkert faa svære Kaar i den kommende Tid, og det er kun ved flittigt og energisk Arbejde, de vil komme over Vanskelighederne. Jeg skal her holde mig til Landbruget som Erhverv. Det danske Landbrug kan arbejde, og det vil arbejde, naar det faar Betingelserne derfor. Før Krigen var Forholdene gode. Vi havde oparbejdet en lønnende Produktion og en Landbrugs-industri, Fremstilling af forædlede Produkter til Eksport paa Grundlag af indførte Foderstoffer. Denne Produktion svækkedes det første Krigsjaar ved Regeringens Maksimalprispolitik og bragtes næsten til Ophør ved Undervandskrigen i Februar 1917. Det danske Landbrug har haft to Hovedopgaver i Krigstiden, dels at forsyne hele Befolkningen med de fornødne Fødemidler og dels den at lade vore overskydende Produkter være det nødvendige Byttemiddel til at skaffe vor Industri Raastoffer fra Udlandet. Begge disse Opgaver har Landbruget løst fuldt ud, og jeg vil tilføje, at det danske Landbrug solgte ikke sine Varer til dem, der gav de højeste Krigspriser, men fordelte dem væsentlig som før Krigen af Hensyn til Landets Neutralitet og af Hensyn til Fremtiden. Men Landbruget har med Grund været utilfreds med, at dette ene Erhverv i de første Krigsjaar alene maatte bære Byrderne ved at give alle visse billige Fødevarer i Henhold til Loven af 7. August. Industrien derimod — det har før været omtalt, men jeg vil gerne gentage det — maatte tage de største Krigspriser for de Varer, den fremstillede af de Raastoffer, som den fik